

Indledende bemærkninger

Denne rettevejledning er udarbejdet som hjælp til de censorer, der retter besvarelser til revisoreksamen 2015 og til støtte for nuværende og kommende kandidater, som ønsker en vejledning til, hvilke emner der burde/kunne være omtalt i besvarelsen.

Rettevejledningen angiver i skemaform en række forhold, som censorerne (eksaminator og censor) kan benytte som en form for tjekliste til gennemgang af den enkelte besvarelse. Til hvert spørgsmål er der angivet en række punkter, som besvarelsen bør/kan omfatte.

Kandidatens konkrete besvarelse og de forudsætninger, som kandidaten redegør for i sin besvarelse, har også betydning, og det er derfor ikke muligt eller hensigtsmæssigt at anvende denne rettevejledning som et rent matematisk hjælpemiddel til at afgøre, om en kandidat er bestået eller ej. Klarheden og formuleringerne har også betydning for nytteværdien, og skal derfor også indgå i bedømmelsen.

De enkelte punkter i denne rettevejledning har ikke samme vægt i vurderingen af en besvarelse, og det er således censorernes samlede vurdering af de enkelte spørgsmål, der er afgørende for, om en kandidat anses for bestået eller ikke-bestået.

Omtaler kandidaten et forhold angivet i rettevejledningen enten overfladisk eller direkte fejlbehæftet, kan dette ikke tillægges vægt. F.eks. er det ikke tilstrækkeligt, at en kandidat i sin besvarelse anfører den konkrete henvisning til en lovbestemmelse eller standard, hvis ikke kandidaten redegør for, hvorfor denne henvisning er relevant, og hvad bestemmelsen indeholder.

Omvendt kan der være tilfælde, hvor en kandidat vælger at strukturere besvarelsen anderledes end forudsat i denne rettevejledning, men hvor besvarelsen alligevel vurderes at være bestået. Især kan det forekomme, at en kandidat vælger at strukturere sin besvarelse af et spørgsmål, der er opdelt i et eller flere underspørgsmål, anderledes end det er forudsat i denne rettevejledning. Såfremt kandidatens opdeling i øvrigt virker naturlig, og besvarelsen har samme værdi for modtageren, skal dette ikke ændre den samlede vurdering af besvarelsen.

Den samlede vurdering af, om en kandidat er bestået, vil ikke kun være et spørgsmål om, hvorvidt kandidaten korrekt redegør for de punkter, som er anført i denne rettevejledning, men også i hvilket omfang kandidaten begrundes sin besvarelse.

Afgørende er, om besvarelsen er forståelig, samt om besvarelsen samlet set må anses for at have værdi for modtageren.

Karakter gives efter 12-skalaen på de enkelte spørgsmål og sammenfattes til en samlet karakter for opgaven som helhed og til "bestået" eller "ikke-bestået". Karaktergivningen baseres på en helhedsbedømmelse af kandidatens besvarelse.

Spørgsmål 1 (35 %)

Spørgsmål 1.1

Du bedes i et notat til Kurt Karlsen redegøre for den regnskabsmæssige behandling af den indgåede kontrakt, herunder redegøre for hvordan og hvornår de enkelte ydelser skal indregnes.

Spørgsmål 1.2

Du bedes udarbejde et kort internt notat til din chef, der redegør for den regnskabsmæssige behandling af indtægter fra cloud-løsningen. Notatet bruges som forberedelse til et møde med Hans Petersen om etablering af det nye forretningsområde.

<i>Generelt om spørgsmål 1.1</i>	
Besvarelsen skal vise en klar holdning til indregningen af de forskellige typer af ydelser, som leveres i kontrakten. Formålet med spørgsmålet er at få en diskussion af hvordan en kontrakt, som indeholder flere ydelser skal indregnes, herunder om det skal indregnes som en samlet ydelse eller om ydelserne i kontrakten skal opdeles og indregnes hver for sig. Samtidig forventes det, at kandidaten forholder sig til de forskellige typer af indtægter og begrundet det/de valgte indregningskriterier.	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
Der forventes et notat som beskriver indregningen af de forskellige ydelser, og som kan læses af en CFO. Notatet skal adressere, at kontrakten indeholder flere ydelser og hvordan disse skal indregnes. Notatet forventes ikke at indeholde henvisning til relevant lovgivning/litteratur, men det kan i visse situationer være relevant. Det er centralt, at kandidaten formår at fokusere på de væsentlige problemstillinger og oplysningerne i opgaveteksten.	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
Det centrale i opgaven er en holdning til, hvordan ydelserne skal indregnes. Det forventes derfor, at kandidaten adresserer følgende områder i notatet: <ul style="list-style-type: none">• Opdeling af flere ydelser i kontrakten• Indregning af de forskellige ydelser• Måling af de enkelte ydelser i kontrakten dvs. fordeling af kontraktsummen på de forskellige ydelser Det skal trække ned, hvis kandidaten ikke er opmærksom på, at kontrakten indeholder flere ydelser og forholder sig til en evt. opdeling af	

<p>kontrakten i flere ydelser.</p> <p>Det er ligeledes væsentligt, at kandidaten ikke fastholder en måling af de enkelte ydelser baseret på den fastlagte betalingsplan, men i stedet vurderer de forskellige ydelser en måling evt. baseret på en selvstændig værdiansættelse af de forskellige ydelser.</p>	
<p><i>Forhold vedrørende regnskabsgrundlag</i></p>	
<p>Software A/S aflægger årsrapport efter Årsregnskabsloven. ÅRL § 49 og § 83 omhandler indregning af indtægter dels fra salg af varer og serviceydelser, samt fra entreprisekontrakter. Principperne i ÅRL § 49 og § 83 fortolkes i høj ud fra IAS 18 og IAS 11, som er de gældende internationale regnskabsstandarder om indregning af omsætning. Det forventes derfor, at kandidaten har baseret besvarelsen på principperne i ÅRL § 49 og § 83, men samtidig er opmærksom på, at disse principper fortolkes baseret på IAS 18 og IAS 11.</p>	
<p><i>Flere ydelser i kontrakten</i></p>	
<p>Det forventes, at kandidaten er opmærksom på, at kontrakten omfatter flere forskellige ydelser, herunder salg af licenser, tilpasning af software, installation af licenser, hotline support og uddannelse af bruger.</p> <p>Kandidaten skal derfor forholde sig til om kontrakten skal indregnes som en samlet kontrakt, eller om der foretages opdeling af kontrakten i flere ydelser.</p> <p>ÅRL § 49 og § 83 omhandler ikke opdeling af en kontrakt i flere ydelser. Det fremgår dog, at indtægter skal indregnes i takt med, at de indtjenes.</p> <p>Substansen i kontrakten er, at der er indeholdt flere ydelser, som skal indregnes særskilt. Hvis kandidaten fastholder, at der er tale om en kontrakt, som skal indregnes samlet skal det trække ned. Den gode kandidat argumenter for en opdeling af kontrakten i flere ydelser baseret på IAS 8.13, som netop adresserer opdelingen af en kontrakt i flere ydelser. Alternativt kan argumenteres for, at opdelingen baseres på substansen i kontrakten.</p> <p>Kandidaten kan argumentere for, at kontrakten indeholder 3, 4 eller 5 ydelser. Kandidatens begrundelse herfor er derfor afgørende.</p> <p>Uddannelse af brugerne og hotline support anses</p>	

<p>for særskilte ydelser, der leveres uafhængigt af de andre ydelser i kontrakten, og som kan anvendes særskilt at kunden. Substansen er derfor der er tale om særskilte ydelser.</p> <p>Brugerlicenserne og tilpasningen af softwaren anses som udgangspunkt for at være en samlet ydelse, som ikke kan adskilles, da det forudsættes, at der er tale om en væsentlig kundebestemt tilpasning til softwaren, der ikke kan leveres af andre softwareleverandører. Kandidaten kan her argumentere for, at brugerlicenserne kan anvendes særskilt fra tilpasningen. Det forudsættes dog ikke at være udgangspunktet, og afhænger af kandidatens argumentation herfor.</p> <p>Installationen af softwaren kan være en særskilt ydelse, men kan også hænge sammen med brugerlicenserne og tilpasningen. Det afhænger af om kandidaten anser installationen for at være kompliceret og derfor ikke kan adskilles fra brugerlicenserne og opgraderingen. Alternativt anses installationen for ikke at være kompliceret, som kan udføres af andre leverandører, hvorfor den ikke har betydning for levering af brugerlicenserne og tilpasningen. I den situation kan installationen anses for en selvstændig ydelse.</p> <p>Den sidste ydelse i kontrakten vedrører opgradering af software, hvis og når der er behov herfor. Opgaven indeholder ikke yderligere oplysninger om behov for opgraderinger og kandidaten kan derfor argumentere for, at den forudsættes at være uvæsentlig og derfor ikke tillægges betydning. Derved påvirker den ikke indregningen af de øvrige ydelser. Argumentationen herfor kan Software A/S ikke historisk har været nødt til at foretage sådanne opgraderinger til softwaren og derfor ikke forventer det bliver nødvendigt.</p> <p>Kandidaten kan også argumentere for, at opgraderingen er en særskilt ydelse og derfor adskille den fra de øvrige ydelser. Det vil samtidig medføre, at kandidaten skal henføre en del af omsætningen til denne ydelse, som indregnes som en serviceydelse i takt med, at den leveres.</p>	
<p><i>Indregning af de forskellige ydelser i kontrakten</i></p>	
<p>Afhængig af hvor mange ydelser kandidaten har identificeret i kontrakten forventes der i notatet redegjort for indregningen af de enkelte ydelser.</p>	
<p><i>Indregning af brugerlicenser og tilpasning af</i></p>	

software.

Brugerlicenserne og tilpasningen af softwaren anses som udgangspunkt for at være en samlet ydelse og indregnes derfor samlet. Ydelserne skal indregnes samlet i takt med indtægterne indtjenes. Da tilpasningen af softwaren er væsentlig og kundebestemt vurderes den samlede ydelse at udgøre en servicekontrakt/entreprisekontrakt, hvor der opføres et specifikt softwaresystem efter kundens ønske, og som kunden væsentligt har påvirket udformningen af. Det betyder, at den samlede ydelse indregnes ved brug af produktionsmetoden efter ÅRL § 83b ved anvendelse af en færdiggørelsesgrad over den periode, hvor tilpasningen af softwaren foretages, dvs. fra marts til september 2015. Som færdiggørelsesgrad argumenteres bedst for anvendelse af antallet af timer anvendt ved tilpasningen af softwaren. Andre færdiggørelsesgrader kan anvendes, såfremt kandidaten argumenterer for valget. Jf. endvidere IAS 18.IE19.

Hvis kandidaten anser installationen af softwaren for kompliceret og derfor ikke for en særskilt ydelse, som kan leveres af andre softwareleverandører, foretages indregningen af installationen sammen med indregningen af brugerlicenserne og tilpasningen af softwaren, som en samlet entreprisekontrakt.

Den gode kandidat omtaler kort i notatet, at der er tale om en fastpriskontrakt, og på kriterierne for hvornår produktionsmetoden kan anvendes, jf. IAS 11.23, som ÅRL § 83b fortolkes ud fra, herunder:

- Omsætningen kan måles pålideligt
- Det er sandsynligt, at de økonomiske fordele forbundet med kontrakten vil tilflyde Software A/S
- Både omkostninger til færdiggørelse og færdiggørelsesgraden kan opgøres pålideligt
- Kontraktomkostningerne kan identificeres og måles pålideligt således aktuelle kontraktomkostninger kan sammenholdes med tidligere estimater

Indregning af installation af software som en særskilt ydelse

Hvis installationen af software anses for ikke at være en kompliceret installation, som kan leveres af andre softwareleverandører uafhængigt af

<p>brugerlicenser og softwaretilpasning, og derfor ikke hænger sammen med brugerlicenserne og tilpasningen af softwaren foretages indregningen heraf som en selvstændig serviceydelse i takt med installationen, dvs. ved brug af produktionsmetoden over installationsperioden, jf. ÅRL § 83b. Som færdiggørelsesgrad anvendes fx antallet af timer.</p> <p>Hvis installationen derimod er kompliceret, og alene kan leveres af Software A/S, kan den næppe adskilles fra levering af brugerlicenser og tilpasning af softwaren, og må derfor indregnes sammen med disse ydelser, jf. ovenfor.</p> <p>Indregningen af installationen afhænger derfor af kandidatens argumentation herfor.</p> <p><i>Indregning af 24/7 hotline</i> Der er tale om en hotline service som Software A/S skal levere over en 2 årig periode, hvor kunden kan kontakte Software A/S i hele perioden så mange gange der er behov for – der er derfor tale om at Software A/S skal stå til rådighed 24/7 i 2 år. Software A/S leverer derfor en serviceydelse til kunden, som skal indregnes efter produktionsmetoden, jf. ÅRL § 83b. Da software A/S skal stå til rådighed uanset om kunden ringer til hotline eller ej anses hotline-ydelsen for at blive leveret over hele kontraktperioden. Serviceydelsen indregnes derfor lineært over kontraktperioden, da det afspejler den måde indtægterne indtjenes på. Som færdiggørelsesgrad anvendes derfor bedst antallet af dage, da Software A/S ikke har nogen mulighed for at estimere hvornår eller hvor meget kunden vil anvende hotlinen.</p> <p><i>Indregning af uddannelse af brugere</i> Uddannelse af brugere er en selvstændig serviceydelse som indregnes efter ÅRL § 83b, jf. IAS 18.IE16. Det betyder at indtægten skal indregnes over undervisningsperioden baseret på en produktionsmetode. Her antages det igen at antal timer bedst afspejler fremdriften i ydelsen.</p>	
<p><i>Måling af de enkelte ydelser i kontrakten – fordeling af kontraktsummen</i></p>	
<p>Opgaven indeholder en betalingsplan, hvor kandidaten får oplyst fordelingen af, hvornår kunden skal betale de forskellige ydelser i kontrakten, herunder oplyses, at der betales et up-front vederlag på 1. mio. kr. ved kontraktens</p>	

<p>indgåelse.</p> <p>Det skal trække ned, hvis kandidaten ikke forholder sig til hvordan det samlede vederlag skal fordeles på de forskellige ydelser, som kandidaten har identificeret, men alene antager, at fordelingen i betalingsplanen kan anvendes.</p> <p>Omsætning skal måles til dagsværdien af det vederlag, som virksomheden modtager, men hverken ÅRL eller IAS 18 indeholder bestemmelser om, hvordan et vederlag fordeles til forskellige ydelser i en kontrakt.</p> <p>Almindelig anerkendte metoder omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none">• En relativ fordeling af det samlede vederlag baseret på dagsværdierne af de identificerede ydelser (IFRIC 13)• Fordeling af vederlaget, hvor de enkelte ydelser tillægges en rimelig avance (IAS 18.IE11)• En residual metode, hvor vederlaget fordeles til ydelser, hvor dagsværdien kendes, mens det resterende vederlag fordeles til den ydelse, hvor dagsværdien ikke kendes. <p>Alle metoder antages at kunne anvendes afhængigt af kandidatens argumentation herfor.</p> <p>Det skal trække væsentligt ned, hvis kandidaten argumenterer for at up-front vederlaget kan indregnes som indtægt ved kontraktens indgåelse, idet Software A/S endnu ikke har leveret en ydelse til kunden og der derfor ikke kan være tale om indregning i takt med at indtægterne indtjenes. Up-front betalingen kan alene anses for finansiering.</p>	
Rettebemærkninger til spørgsmål 1.1	
Karakter for spørgsmål 1.1	
Generelt om spørgsmål 1.2 Besvarelsen skal vise en holdning til indregningen af en cloud-løsning. Formålet med spørgsmålet er, at kandidaten er i stand til at se forskellen på salg af softwarelicenser og en cloud-løsning, hvor kunden "lejer" software og hardware hos Software A/S, herunder også forskellen i indregningstidspunktet og dermed en udskydelse af selskabets	

indtægtsstrømme.	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
<p>Der forventes et kort internt notat, som beskriver indregningen af en cloud-løsning til en statsautoriseret revisor, som har viden om indregning af indtægter. Notatet skal adressere hvordan indtægter fra en cloud-løsning, skal indregnes i modsætning til indtægter ved salg af softwarelicenser.</p> <p>Det er centralt, at kandidaten formår at fokusere på de væsentlige problemstillinger og oplysningerne i opgaveteksten.</p>	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
<p>Det centrale i opgaven er en kort beskrivelse af hvordan en cloud-løsning skal indregnes. Kandidaten forventes her at forholde sig til hvilken ydelse, det er Software A/S leverer til kunden i modsætning til salget af brugerlicenser.</p> <p>Samtidig forventes konsekvenserne af en cloud-løsning for Software A/S indtægtsindregning i forhold til salg af softwarelicenser berørt.</p>	
<i>Baggrund for cloud computing</i>	
<p>Cloud computing er blevet mere anvendt de seneste år. Der findes forskellige typer af cloud-løsninger, hvor kunden enten anvender virksomheden hardware sammen med eget software, eller anvender både virksomhedens hardware og software. Det sidste er tilfældet i opgaven.</p> <p>Ved cloud computing sker der ikke en overdragelse af en software licens til kunden, idet kunden ikke er i stand til at kontrollere software licensen. I stedet for "lejer" kunden sig ind på virksomheden IT-infrastruktur baseret på det nødvendige forbrug. Prisen kan være en fast månedlig ydelse eller en månedlig ydelse pr. bruger, men kan også være variabel afhængig af kundens brug af virksomhedens systemer.</p>	
<i>Indregning af indtægter fra en cloud-løsning</i>	
<p>En cloud-løsning anses for at være en serviceydelse, hvor kunden har ret til løbende at anvende virksomhedens hardware og software.</p> <p>Serviceydelser indregnes efter ÅRL § 83b i takt med udførelsen ved brug af produktionsmetoden.</p> <p>En serviceydelse kan være enten en fastprisaftale</p>	

<p>eller en kostpris-plus aftale. Der gælder forskellige indregningskriterier herfor..</p> <p>Det forudsættes, at der er tale om en fastprisaftale, hvor kunden enten betaler et månedligt beløb eller betaler et månedligt beløb pr. antal brugere. En sådan aftale indregnes ved brug af produktionsmetoden, hvor færdiggørelsesgraden baseres på kundens forventede brug af virksomhedens IT-systemer. Alternativt indregnes lineært, fordi kunden har ret til at anvende virksomhedens IT-systemer ubegrænset hen over måneden ligesom systemet hele tiden skal være til rådighed for kunden anvendelse.</p> <p>Det er vigtigt, at kandidaten adresserer at cloud løsningen vil ændre på indregning af indtægter hos Software A/S, idet der ikke længere overdrages en softwarelicens til kunden, som derfor enten indtægtsføres på tidspunktet for risikoens overgang eller når en eventuel tilpasning af softwaren til kundens ønsker er afsluttet.</p> <p>Ved cloud-løsningen indregnes indtægten derimod lineært over den periode, hvor kunden har ret til at bruge virksomhedens IT-systemer.</p> <p>Direktør Kurt Karlsens forventning om samme indtægtsindregning kan derfor ikke opnås.</p>	
Rettebemærkninger til spørgsmål 1.2	
Karakter for spørgsmål 1.2	
Samlet karakter for spørgsmål 1	

<p>Spørgsmål 2 (25 %)</p> <p>Spørgsmål 2.1 Du bedes udarbejde et notat til direktøren vedrørende den regnskabsmæssige behandling af det udskudte skatteaktiv. I notatet bedes du redegøre for kravene til indregning af udskudte skatteaktiver, herunder krav til budgetter m.v.</p> <p>Spørgsmål 2.2 Du bedes udarbejde et kortfattet notat til din chef vedrørende de revisionshandlinger, som du har påtænkt at udføre i forbindelse med revisionen af det aktiverede skatteaktiv, herunder en vurdering af det modtagne budget for perioden.</p>

Bemærkninger til censor – spørgsmål 2.1	Bemærkninger til besvarelsen
<i>Generelt om spørgsmålet</i>	
Spørgsmålet vedrører den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver, herunder krav til budgetter m.v.	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
Der forventes et notat, som er struktureret således, at direktøren efterfølgende har en forståelse for, hvorledes aktivering af udskudt skat foretages.	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
<p>Det centrale i opgaven er at vurdere, hvilken værdi, det udskudte skatteaktiv kan indregnes til baseret på oplysningerne i opgaveteksten.</p> <p>Software A/S har igennem de seneste år oparbejdet et udskudt skatteaktiv på ca. DKK 18 millioner, hovedsageligt bestående af fremførbare skattemæssige underskud. De skattemæssige underskud er opstået i forbindelse med udviklingen af den nuværende software-plattform. Selskabet har ikke tidligere indregnet dette skatteaktiv.</p> <p>Selskabet har udarbejdet et budget for de kommende 5 år, hvor der forventes et akkumuleret resultat før skat på DKK 171,3 millioner.</p> <p>Budgettet for 2015/16 er udarbejdet detaljeret, mens budgetterne for perioden 2016/17 – 2019/20 er baseret på budget for 2015/16 og ledelsens generelle kendskab til markedet.</p>	
<i>Struktur</i>	
Det centrale er, at kandidaten får skrevet et notat, som forklarer den regnskabsmæssige behandling af	

<p>udskudt skat for direktøren. En struktur kunne være</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrebsramme • Opgørelse af skattebase • Indregning • Dokumentation / forudsætninger 	
<i>Begrebsramme</i>	
<p>Selskabet aflægger årsrapport efter ÅRL, og kandidatens besvarelse bør indeholde en kort beskrivelse heraf. ÅRL fortolkes i henseende til indregning af udskudt skat baseret på IAS 12.</p> <p>Udgangspunktet er, at der skal indregnes udskudt skat baseret på de midlertidige forskelle mellem den regnskabsmæssige og skattemæssige værdi af opgjorte balanceposter.</p> <p>Den udskudte skat skal beregnes med den skatteprocent, der forventes at være gældende for de midlertidige forskelle i det regnskabsår, hvor forskellene forventes udlignet.</p>	
<i>Opgørelse af skattebase</i>	
<p>Skattebasen opgøres som forskelsværdierne mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier pr. 30. juni 2015 opgjort efter gældende regnskabsmæssige og skattemæssige regler. I den forbindelse skal kandidaten beskrive hvilken skatteprocent, der skal anvendes ved opgørelsen af udskudt skat baseret på realiseringen af de aktiver og forpligtelser, som den udskudte skat knyttes til.</p> <p>Kandidaten har ikke oplysninger til at nedbryde skattebasen yderligere end de DKK 18 mio., som er givet i opgaveteksten. Det fremgår dog at skattebasen især består af skattemæssige underskud til fremførsel</p>	
<i>Indregning</i>	
<p>Udskudte skatteaktiver skal indregnes med den værdi, de forventes at kunne realiseres til. Såfremt udskudt skat realiseres gennem fremtidig indtjening, skal disse kun tillægges en værdi, såfremt at det er sandsynligt, at denne indtjening vil kunne opnås. Det fremgår af IAS 12.35, at eksistensen af skattemæssige underskud til fremførsel er en stærk indikator på, at fremtidige skattemæssige overskud, hvori underskuddet kan modregnes ikke vil være til stede. Det kræves derfor, at virksomheden enten har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skattepligtige tidsmæssige forskelle hvori underskud til fremførsel kan modregnes eller • Der eksisterer anden overbevisende 	

dokumentation for, at der vil være tilstrækkelige fremtidige skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes.

Ved vurderingen af sandsynligheden kan det bedømmes ud fra:

- Stammer de fremførbare underskud fra identificerbare begivenheder, som ikke forventes at indtræffe igen?

De skattemæssige underskud er opstået som følge af udvikling af ny software-plattform. Udviklingen er nu færdiggjort, og selskabet forventer væsentlige indtægter fra salg heraf, ligesom det fremgår af opgave teksten, der er indgået flere nye aftaler med kunder. Baseret på oplysningerne i opgaven, bør kandidaten underbygge, at udviklingen af software-plattformen er afsluttet, og der må forventes en positiv indtjening fremadrettet baseret på de indgåede kontrakter

- Virksomheden har mulighed for skatteplanlægning, som kan sikre udnyttelse af fremførbare underskud?

Baseret på oplysningerne i opgaven, er der ikke forhold, som indikerer mulighed for skatteplanlægning.

Der skal endvidere tages hensyn til begrænsninger i udnyttelsen, såsom:

- Mulighed for fremførsel af skattemæssige underskud – eksempelvis 60%-reglen i skatteloven – den gode besvarelse forholder sig til denne begrænsning i forbindelse med beskrivelse af, hvilket materiale, der skal udarbejdes
- Arter af skattemæssige underskud – kildeartsbestemt. Der er ingen oplysninger i opgaven, som indikerer, at der er kildeartsbestemte tab.

Det forventes samtidig at kandidaten udover vurderingen af budgettet kommentere om der eksisterer anden overbevisende dokumentation for det fremtidige forventede overskud, hvori de skattemæssige underskud til fremførsel kan

<p>modregnes. Her kan kandidaten argumentere at indgåelsen af en række nye kontrakter er overbevisende dokumentation ligesom det forhold, at selskabets software er færdigudviklet og det ikke forventes, at der skal anvendes tilsvarende ressourcer herpå i fremtiden også er en væsentlig indikation.</p> <p>Opgørelsen af indregning af det udskudte skatteaktiv skal baseret på en model over den fremtidige indtjening. Software A/S har udarbejdet et budget for en 5-årig periode. Det første år er et detaljeret budget, mens den resterende del tager udgangspunkt i budgettet for 2015/16 reguleret for ledelsens forventninger.</p>	
<p><i>Dokumentation / forudsætninger</i></p>	
<p>Kandidaten skal forholde sig til, om grundlaget for aktivering af det udskudte skatteaktiv, således at direktøren kan udarbejde yderligere materiale, hvis dette er nødvendigt.</p> <p>Baseret på de givne oplysninger må det vurderes, at de udarbejdede budgetter kan danne grundlag for en vurdering af indregning af udskudt skat. Notatet bør fastslå, at Software A/S skal forholde sig til nøjagtigheden af de udarbejdede budgetter i denne sammenhæng. Dette kan gøres historisk ved at se på faktiske kontra budgetterede resultater for de enkelte år.</p> <p>Det må endvidere også antages, at de nyindgåede kontrakter vedrørende salg af software fra den nye platform underbygger en aktivering, idet der vil genereres fremtidig indtjening herfra. Ligesom det forhold, at selskabets omkostninger til udvikling af software forventes at være faldende og derfor ikke vil påvirke den skattepligtige indkomst i negativ retning.</p> <p>Hvorvidt en aktivering af den udskudte skat kan accepteres afhænger derfor af kandidatens argumentation herfor, men opgaven lægger som udgangspunkt op til at der forefindes anden overbevisende dokumentation for det er sandsynligt der fremtidigt vil være skattemæssigt overskud og dermed grundlag for indregningen af et skatteaktiv, uanset det måske ikke vurderes, at være hele skatteaktivet, der kan indregnes. Den gode kandidat bemærker i notatet, at indregningen er behæftet med usikkerhed, hvorfor det i årsrapporten kan være nødvendigt at omtale</p>	

grundladet for indregningen af skatteaktivet.	
Rettebemærkninger til spørgsmål 2.1	
Karakter for spørgsmål 2.1	

Bemærkninger til censor spørgsmål 2.2	Bemærkninger til besvarelsen
<i>Generelt om spørgsmålet</i>	
Der skal udarbejdes et revisionsnotat til kandidatens chef vedrørende de revisionshandlinger, som der er påtænkt at blive udført.	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
Der forventes en struktureret besvarelse baseret på de risiko elementer, som der forefindes i forbindelse med aktivering af udskudt skat.	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
Der skal udarbejdes et revisionsnotat, som fokuserer på det væsentlige vedrørende indregning og måling af det udskudte skatteaktiv, og de revisionsmæssige risici forbundet hermed. De væsentligste forhold i denne forbindelse er at vurdere, om den fremtidige indtjening er sandsynlig, samt at vurdere grundlaget for indregningen (budgetter)	
Der henvises til beskrivelse under spørgsmål 2.1 vedrørende aktivet.	
<i>Risikovurdering</i>	
Kandidaten bør indledende lave en risiko vurdering af udskudt skat og i denne forbindelse vurdere iboende risiko og kontrolrisiko.	
Idet selskabet ikke tidligere har aktiveret udskudt skat, og indregning heraf indeholder væsentlige skøn, må den iboende risiko antages at være høj.	
Kontrolrisikoen vurderes også at være høj, idet selskabet ikke forudsættes at have indført nogle kontroller på området.	
Samlet set er regnskabsposten væsentlig og risikofyldt, og der må antages at blive anlagt en substansbaseret revisionsstrategi.	
Den gode besvarelse udarbejder et foreløbigt væsentlighedsniveau til brug for det senere arbejde.	

<p>De handlinger, som der forventes at måtte udføres er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vurdering af skattebase• Vurdering af grundlag for indregning af udskudt skat <p>Selskabet har udarbejdet et budget for de kommende 5 år, hvor der forventes et akkumuleret resultat før skat på DKK 171,3 millioner.</p> <p>Budgettet for 2015/16 er udarbejdet detaljeret, mens budgetterne for perioden 2016/17 – 2019/20 er baseret på budget for 2015/16 og ledelsens generelle kendskab til markedet.</p>	
<p><i>Skattebase</i></p>	
<p>Kandidaten skal forholde sig til den opgjorte skattebase. Følgende handlinger vil være relevante:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indhent opgørelse af udskudt skat, og afstem denne til underliggende specifikationer. Åbningsbalancer afstemmes til sidste års årsregnskab og selvangivelse• Gennemgå opgørelse af skattepligtig indkomst, og vurder om denne er foretaget korrekt, herunder om midlertidige forskelle behandles korrekt• Efterregning opgørelse	
<p><i>Vurdering af grundlag for indregning af udskudt skat</i></p>	
<p>Idet Software A/S har haft skattemæssige underskud i de seneste år, og den væsentligste del af det skattemæssige aktiv vedrører fremførbare underskud, skal det dokumenteres, at det er overvejende sandsynligt, at værdien vil kunne udnyttes af fremtid indtjening. I forbindelse med revisionen skal følgende overvejes:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indikatorer på fremtidig udnyttelse af underskud• Grundlag for budget, herunder vurdering af forudsætninger og estimater• Anden overbevisende dokumentation som grundlag for indregning af udskudte skatteaktiver baseret på skattemæssige underskud til fremførsel <p>I opgaveteksten fremgår det, at Software A/S har</p>	

<p>indgået flere nye aftaler med kunder. I forbindelse med revisionen bør disse aftaler indhentes, som dokumentation for, at der er et fremtidigt salg. Dette underbygger også forudsætningen for, at det er overvejende sandsynligt, at der vil være fremtidig indtjening.</p> <p>Revisionen skal forholde sig til det udarbejdede budget og forudsætninger. Følgende handlinger bør udføres:</p> <ul style="list-style-type: none">• Efterregning af budget• Gennemgang af underliggende forudsætninger for vækst samt sikre, at disse er korrekt afspejlet i budgetterne• Vurdering af nøjagtigheden af budgetterne <p>Baseret på de givne oplysninger må det vurderes, at de udarbejdede budgetter kan danne grundlag for en vurdering af indregning af udskudt skat. Revisionen skal dog forholde sig til nøjagtigheden af de udarbejdede budgetter i denne sammenhæng. Dette kan gøres historisk ved at se på faktiske kontra budgetterede resultater for de enkelte år. Det fremgår af opgaveteksten, at selskabet har ramt inden for ca. 10%, når der ses på resultat før skat. Væsentlig afgivelse for 2014/15 er forklaret af forsinkelse vedrørende færdiggørelse af projektet.</p> <p>Kandidaten er bedt om at forholde sig til budgettet for perioden. Dette bør give anledning til følgende kommentarer / bemærkninger, som bør undersøges:</p> <ul style="list-style-type: none">• Omsætning stiger væsentlig i de første budgetår, hvorefter stigning flader ud• Bruttomargin forbedres væsentlig, som følge af mindre eksterne omkostninger• Udvikling i personaleomkostninger, herunder om selskabets ledelse i fremtiden bedre vil kunne estimere personaleomkostningerne særligt på de indgåede kontrakter <p>Se også bilag 2.2</p>	

Rettebemærkninger til spørgsmål 2.2	
Karakter for spørgsmål 2.2	
Samlet vurdering spørgsmål 2	

Spørgsmål 3 (40 %)

Du bedes redegøre for, om og eventuelt hvorledes de identificerede forhold påvirker din revision, behov for evt. yderligere revisionshandlinger og dokumentation samt mulig påvirkning af din erklæringsafgivelse for årsregnskabet 2014/15. Du bedes endvidere udarbejde et udkast til påtegningen.

Bemærkninger til censor	Bemærkninger til besvarelsen
<i>Generelt om spørgsmålet</i>	
Revisionen af Software A/S er næsten afsluttet, og årsrapporten skal færdiggøres. Kandidatens erfarne medarbejder har udarbejdet en liste over identificerede forhold, som skal vurderes.	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
Besvarelsen kan struktureres i punktform, hvor de enkelte forhold behandles med en samlet konklusion. Strukturen er ikke afgørende, men det er vigtigt, at kandidaten får forholdt sig til de enkelte problemstillinger, og får lavet en konklusion på de enkelte forhold.	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
Kandidatens besvarelse bør indeholde følgende forhold, som også er nævnt direkte i opgave teksten: <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af eventuel effekt på det anvendte væsentlighedsniveau, som følge af væsentlig forskel mellem det budgetterede og faktiske resultat • Værdiansættelse af tilgodehavende • Udstedte kreditnotaer – effekt på årsrapport • Momsindberetning • Præsentation af ledelsesvederlag i årsrapporten <p>Herudover bør kandidaten vedrørende oplysningen om kortvarige likviditetsproblemer forholde sig til</p>	

<p>going-concern.</p> <p>Den gode besvarelse fremhæver, at revisor som udgangspunkt vil foreslå, at alle konstaterede fejl og manglende oplysninger tilrettes. Hvis kunden ikke ønsker at tilrette årsrapporten med de givne forhold, vil dette få betydning for revisors erklæring.</p> <p>Der henvises til Bilag 3.1, hvor der er lavet en gennemgang af de enkelte forhold. Det forudsættes, at kunden ikke har ønsket at tilrette nogle af de identificerede forhold.</p>	
<p><i>Revisionspåtegning</i></p>	
<p>Revisionspåtegning skal udarbejdes efter gældende ISA 700 og et selskab, der aflægger årsregnskab efter regnskabsklasse C.</p> <p>Påtegningen skal afspejle de vurderinger, og forudsætninger, som kandidaten har foretaget i forbindelse med gennemgang af de enkelte forhold.</p> <p>Identificerede forhold, som giver anledning til modifikationer af påtegningen skal rapporteres i henhold til ISA 705. Baseret på opgaveteksten vurderes de identificerede forhold at være væsentlige, men ikke gennemgribende for det retvisende billede, hvorfor der stadig kan afgives en konklusion.</p> <p>Udkast til påtegning er indsat i Bilag 3.2.</p>	
<p>Rettebemærkninger til spørgsmål 3</p>	
<p>Karakter for spørgsmål 3</p>	

<p>Kommentarer/sammenfatning vedrørende opgaven som helhed</p>	
<p>Samlet karakter for opgaven</p>	
<p>Bestået (B) eller ikke-bestået (IB)</p>	

Rettekommentarer er udarbejdet af:

Navn

Dato

Bilag 2.2 – Budget for perioden – vækst procenter i de enkelte år

	2014/15 realiseret	Andel i forhold til omsætning	2015/16	Andel i forhold til omsætning	2016/17	Andel i forhold til omsætning	2017/18	Andel i forhold til omsætning	2018/19	Andel i forhold til omsætning	2019/20	Andel i forhold til omsætning
Budget												
Omsætning	155.000		175.000	113%	220.000	126%	226.600	103%	233.398	103%	240.400	103%
Andre eksterne omkostninger	-67.900	-44%	-70.000	-40%	-76.000	-35%	-77.520	-34%	-79.070	-34%	-80.652	-34%
Bruttoresultat	87.100	56%	105.000	60%	144.000	65%	149.080	66%	154.328	66%	159.748	66%
Personaleomkostninger	-88.500	-57%	-92.925	-53%	-97.571	-44%	-100.498	-44%	-103.513	-44%	-106.619	-44%
Af- og nedskrivninger	-6.686	-4%	-7.020	-4%	-7.371	-3%	-7.519	-3%	-7.669	-3%	-7.822	-3%
Resultat før finansielle poster	-8.086	-5%	5.055	3%	39.057	18%	41.063	18%	43.145	18%	45.307	19%
Finansielle indtægter	1.148	1%	1.171	1%	1.194	1%	1.218	1%	1.243	1%	1.267	1%
Finansielle omkostninger	-1.577	-1%	-1.609	-1%	-1.641	-1%	-1.674	-1%	-1.707	-1%	-1.741	-1%
Resultat før skat	-8.515	-5%	4.617	3%	38.611	18%	40.608	18%	42.681	18%	44.833	19%

Bilag 3.1 – gennemgang af identificerede forhold

Forhold	Beskrivelse	Yderligere revisionshandlinger / dokumentation	Konklusion
Væsentlighedsniveau	<p>Den oprindelige planlægning var baseret på selskabets budget for 2014/15, som udviste et forventet resultat før skat på DKK 8,1 mio., samlede aktiver på DKK 110 mio., samt en egenkapital på DKK 66 mio.</p> <p>De faktisk realiserede tal udviser et underskud før skat på DKK 13,5 mio., samlede aktiver på DKK 100,7 mio. samt en egenkapital på DKK 44,8 mio.</p>	<p>Kandidaten skal vurdere, om ændringen i faktiske resultater kontra de budgetterede har en effekt på den foretagne revision.</p> <p>Der er ikke i opgaven givet et væsentlighedsniveau – dette skal kandidaten selv udarbejde.</p> <p>Det vurderes, at et væsentlighedsniveau fastsat i forbindelse med planlægningen vil være mellem DKK 0,4 og 0,9 mio. baseret på kandidatens forudsætninger.</p> <p>Baseret på de realiserede tal vurderes et væsentlighedsniveau mellem DKK 0,4 og 0,9 mio. fortsat at være passende.</p> <p>Kandidaten kan fastsætte et nyt væsentlighedsniveau, men skal argumentere herfor samt beskrive, hvilken effekt dette vil få for den allerede udførte revision.</p> <p>Hæves væsentlighedsniveauet, vil der som udgangspunkt ikke skulle udføres yderligere arbejde, hvilket vil være tilfældet, hvis væsentlighedsniveauet sænkes.</p>	<p>Kandidaten bør konkludere, at der ikke er behov for at revurdere væsentlighedsniveauet.</p>
Værdiansættelse af tilgodehavende	<p>Software A/S har et tilgodehavende mod en kunde på DKK 3,5 mio. ekskl. moms. Beløbet er væsentlig overforfalden, og der er ikke modtaget betaling ved afslutningen af revisionen. Software A/S har forgæves forsøgt at kontakte kunden, og har hørt fra andre, at kunden har likviditetsproblemer.</p> <p>Software A/S vurderer ikke, at man skal hensætte til tab.</p>	<p>Baseret på de modtagne oplysninger, skal kandidaten konkludere, at værdiansættelsen af tilgodehavendet ikke er korrekt i det foreliggende regnskabsudkast.</p>	<p>Idet tilgodehavendet væsentligt overstiger det fastsatte væsentlighedsniveau, skal der i det foreliggende regnskabsudkast tages forbehold for værdiansættelsen af tilgodehavendet.</p>
Kreditnotaer	<p>Der er udstedt kreditnotaer for DKK 750.000 efter balancedagen.</p> <p>2 af kreditnotaerne vedrører fejl i forbindelse med faktureringen, og nettoeffekten udgør DKK 12.500.</p> <p>Den sidste kreditnota på DKK 500.000 vedrører et leveret projekt, som kunden ikke har betalt. Der er indgået aftale med kunden om, at kunden betaler det udestående beløb, når kreditnotaen er modtaget, ligesom kunden har fået lov til at returnere it-udstyr anslået til en nettorealiseringspris på DKK 100.000.</p>	<p>Kandidaten bør hurtigt vurdere, at kreditnotaer vedrørende prisfejl er uvæsentlige for den samlede revision, og der bør ikke foretages yderligere.</p> <p>Vurderingen af kreditnota vedrørende projekt afhænger svaret af kandidatens væsentlighedsniveau. Nettoeffekten udgør DKK 400.000, idet det må forventes, at it-udstyret vil kunne sælges til anden side. Denne forudsætning bør dog efterprøves.</p>	<p>Kreditnota vedrørende projekt skal vurderes. Er nettoeffekten DKK 400.000 vurderes forholdet ikke at være så væsentligt, at det isoleret set påvirker revisors konklusion eller påtegning.</p> <p>Idet der allerede er taget forbehold for værdiansættelsen af tilgodehavende, og væsentlighedsniveauet således er overskredet, bør det overvejes om der også skal tages forbehold for de DKK 400.00.</p>

<p>Moms</p>	<p>Grundet kortvarige likviditetsudfordringer i oktober og november 2014 har Software A/S ikke betalt skyldig moms til tiden. Indberetning af moms er foretaget rettidigt og korrekt</p>	<p>Idet momsen er indberettet rettidigt og korrekt vurderes forholdet ikke at påvirke revisors erklæring.</p> <p>Revisor skal afgive en supplerende oplysning, såfremt ledelsen kan ifalde ansvar. Manglende betalingsevne fra Software A/S gør ikke, at ledelsen for Software A/S kan ifalde ansvar for den manglende betaling.</p>	<p>Ingen betydning for revisors erklæring.</p>
<p>Oplysning om ledelsesvederlag</p>	<p>Der gives ikke oplysninger omkring ledelsesaf lønning i årsrapporten.</p> <p>CEO Hans Petersen, er den eneste registrerede direktør, og ønsker ikke at disse oplysninger afgives i årsrapporten.</p>	<p>I henhold til ÅRL §98b, er det et krav, at ledelsesaf lønningen vises. Det er tilladt at slå oplysninger for direktion og bestyrelse sammen, såfremt, der ellers ville afgives oplysninger om én person.</p>	<p>Manglende oplysningskrav i henhold til ÅRL vil medføre et forbehold i revisors erklæring.</p> <p>Forbeholdet skal også medtage oplysninger fra det foregående regnskabsår, som dog ikke er givet i opgaveteksten.</p>
<p>Going concern</p>	<p>Kandidaten bør i den gode besvarelse forholde sig til vurderingen af going concern, som følge af kortvarige likviditetsproblemer i forbindelse med betaling af moms.</p>	<p>Der bør indhentes opdateret budget og pengestrømsopgørelse for den kommende regnskabsperiode for at vurdere, om årsrapporten kan aflægges under forudsætning af going concern.</p> <p>Der vurderes ikke, at være andre forhold, som indikerer manglende going concern, hvorfor forholdet ikke påvirker revisors erklæring.</p>	<p>Forholdet forventes ikke at påvirke revisors konklusion.</p>

Bilag 3.2 – Udkast til påtegning

Nedenstående erklæring er baseret på konklusionerne nævnt i Bilag 3.1.

Den uafhængige revisors erklæring

Til kapitalejerne i Software A/S

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Software A/S for regnskabsåret 1. juli 2014 – 30. juni 2015, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion med forbehold.

Forbehold

Grundlag for konklusion med forbehold

Tilgodehavender fra salg, der i balancen er optaget til TDKK 38.700, er efter vores opfattelse værdiansat TDKK 3.500 for højt, idet selskabet ikke har foretaget tilstrækkelige reservationer til imødegåelse af tab. Efter indregning af skatteeffekten heraf er årets resultat og egenkapital opgjort TDKK 2.645 for højt.

Omsætning, der i resultatopgørelsen udgør TDKK 175.000, er efter vores opfattelse opgjort TDKK 500 for højt, ligesom vareforbruget er opgjort DKK 100 for højt, idet selskabet ikke har foretaget korrekt periodisering af salg. Efter indregning af skatteeffekten heraf, er årets resultat og egenkapital opgjort TDKK 306 for højt.

Årsregnskabet indeholder ikke oplysning om vederlag til direktion og bestyrelse, hvilket er i strid med årsregnskabsloven. Selskabets regnskabsmateriale indikerer, at vederlag til direktion og bestyrelse samlet udgør henholdsvis DKK 1.030.000 for regnskabsåret 1. juli 2014 til 30. juni 2015 samt DKK xxxx for regnskabsåret 1. juli 2013 til 30. juni 2014.

Konklusion med forbehold

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, bortset fra værdiansættelse af tilgodehavender fra salg samt de manglende oplysninger, der er beskrevet under grundlag for konklusion med forbehold anførte, giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2015 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. juli 2014 - 30. juni 2015 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

X-by, den XX. XXXX 2015

SR Revision A/S

NN

statsautoriseret revisor